

Л. И. ПИРОГОВА, С. И. МАКАРОВА

СПРЯЖЕНИЕ РУССКОГО ГЛАГОЛА

صرف افعال زبان روسی

انتشارات جاودان خرد

پیروگوا، لیدیایا ایوانوونا

Pirogova, Lidiia Ivanovna

صرف افعال زبان روسی / [پیرگوا، ماکاروا]؛
مترجم فریدون دیدبان. — مشهد: جاودان خرد، ۱۳۸۲.
(۴۲۲) ص.: جدول.

ISBN 964-5955-96-3

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا.

Conjugation of Russian
عنوان به انگلیسی: verbs.

چاپ قبلی: گوتنبرگ، ۱۳۷۵.

از زبان روسی -- فعل. الف. ماکارووا
Makarova, S. J. بنیدیدبان، فریدون، مترجم.
ج. عنوان.

۴۹۱/۷۵

۴۹۱/۷۵

۱۳۸۲

۱۵۵۹۷-۸۲م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات جاودان خرد

صرف افعال زبان روسی

ترجمه: فریدون دیدبان

چاپ سوم: ۱۳۸۷

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ: دانشگاه فردوسی مشهد

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

پخش: انتشارات گوتنبرگ

تهران - خ انقلاب روی روی دانشگاه تهران

تلفن: ۶۴۰۲۵۷۹ - ۶۴۱۳۹۹۸ - ۶۴۶۵۶۴۰

مشهد - خ احمدآباد، انتشارات جاودان خرد تلفن: ۸۴۳۴۵۲۷

شابک ۹۶۴-۵۹۵۵-۹۶-۳ ISBN 964-5955-96-3

مقدمه

طبقه بندی افعال روسی

فعل یکی از مهمترین اجزاء بیان است که زبان‌پژوهانیکه علاقمند
بفراگرفتن زبان روسی می‌باشند باید به خصوصیات صرف و تشکیل صیغه‌های
مختلف آن در زمانهای مربوطه اهمیت زیادی بدهند.

در دوره‌های آموزش عملی زبان روسی افعال از نقطه نظر تقسیم
بندی کلی صرف به دو دسته تقسیم میشوند و برای هر یک از دسته‌ها قواعد
دستوری کلی ذکر شده که صادق و شامل بهمه افعال نمی‌گردد و ناچار برای
هر دسته استثنائاتی قائل شده‌اند که اغلب تعداد مستثنیات هر دسته بر تعداد
افعال تابع قواعد معینه فزونی دارد. روی این اصل چنین دسته بندی در
آموزش زبان برای افراد غیر روسی قابل استفاده نمی‌باشد.

تقسیم بندی که در این کتاب ارائه شده بر اساس رابطه ریشه‌های
مختلف فعل می‌باشد، زیرا تمام اشکال مختلف افعال روسی از ریشه مصدر یا
از ریشه زمان حال و در بعضی موارد حتی از ریشه زمان گذشته تشکیل
میشوند، بنا بر این در این کتاب سعی شده است که آموزش صرف افعال
روسی بر اساس توجه به ریشه افعال گذارده شود.

ریشه‌های افعال

افعال روسی دارای سه ریشه می‌باشند:

۱- ریشه مصدری . ۲- ریشه زمان حال در افعال استمراری و

ریشه زمان آینده ساده در افعال مطلق ۳ - ریشه زمان گذشته .

۱ - ریشه مصدری - برای بدست آوردن ریشه مصدری افعال باید پسوند مصدری *-ть* و *-ти* یا *-чь* را حذف کرد . پس از حذف این جزء پسین بقیه حروف کلمه (ریشه مصدری فعل) می باشند . مثال :

чита́-ть	говори́-ть	пе-чь
чита́-	говори́-	пе-

۲ - ریشه زمان حال افعال استمراری و ریشه زمان آینده ساده افعال مطلق - برای بدست آوردن ریشه صیغه های مختلف افعال مزبور باید جزء پسین شخصی را حذف کرد . مثال :

чита́-ю	говори́-ю	пе́к-у́
чита́-	говори́-	пек-

۳ - برای بدست آوردن ریشه زمان گذشته باید جزء پسین زمان گذشته را حذف کرد . مثال :

чита́-ли	говори́-ли	пек-ла́
чита́-	говори́-	пек-

در بعضی افعال سه ریشه فوق الذکر با هم مساوی هستند و در بعضی دو ریشه با هم مساوی بوده و سومی متفاوت میباشد و در برخی هر سه ریشه با هم فرق دارند .

با توجه به رابطه ریشه های افعال با یکدیگر صرف افعال به هفت گروه متمایز تقسیم میشود .

گروه های صرف افعال

گروه یکم - در این گروه افعالی مشخص شده اند که ریشه مصدری و ریشه زمان حال و (ریشه زمان آینده ساده) و ریشه زمان گذشته آنها

با هم مساوی می باشند . اکثر افعالی که به جزء پسین های مصدری
-ать, -ять: ختم می شوند جزء این گروه می باشند .

<u>чита́-ть</u>	<u>нес-ть</u>
я чита́-ю	и нес-у́
чита́-л	не́с

گروه دوم – شامل افعالی می باشد که دارای ریشه مصدری و ریشه زمان
گذشته مساوی بوده و در ریشه زمان حال آخرین حرف محرکه ریشه
مصدری حذف می شود . افعالی که به پسوند -ить: ختم می شوند جزو این
گروه می باشند .

<u>жа́ри-ть</u>
жа́ри-л
и жа́р-ю
ты жа́р-ишь

افعال گروه دوم در موقع صرف جزء پسین صرف دسته اول را می گیرند
در آخر ریشه صیغه مفرد شخص اول زمان حال و در صیغه زمان گذشته
وجه وصفی مفعولی حروف صامت به ترتیب زیر به حروف صامت دیگر
تغییر پیدا می کند :

б:бл, в:вл, и:пл, ф:фл, м:мл, д:ж, з:ж, с:ш, т:ч, т:щ,
ст:щ
готови́ть пригото́вить

با هم مساوی می باشند . اکثر افعالی که به جزء پسین های مصدری
-ать, -ять: ختم می شوند جزء این گروه می باشند .

чита́-ть
я чита́-ю
чита́-ли

нес-ти́
я нес-у́
нес

گروه دوم - شامل افعالی می باشد که دارای ریشه مصدری و ریشه زمان گذشته مساوی بوده و در ریشه زمان حال آخرین حرف محر که ریشه مصدری حذف می شود . افعالی که به پسوند -ить: ختم می شوند جزو این گروه می باشند .

жа́ри-ть
жа́ри-л
и жа́ри-ю
ты жа́ри-шь

افعال گروه دوم در موقع صرف جزء پسین صرف دسته اول رامی گیرند
در آخر ریشه صیغه مفرد شخص اول زمان حال و در صیغه زمان گذشته
وجه وسفی مفعولی حروف صامت به ترتیب زیر به حروف صامت دیگر
تغییر پیدا می کند :

б:бл, в:вл, п:пл, ф:фл, м:мл, д:ж, з:ж, с:ш, т:ч, т:щ,
ст:щ

гото́вить
я гото́блю

пригото́вить
пригото́блю
пригото́вленный

در شکل صفت مفعولی فعل *уойгетъ* هیچگونه تغییری رخ

نمیدهد :

уойжу, اما *уойденный.*

گروه سوم - شامل افعالی است که ریشه مصدری آنها با ریشه زمان گذشته یکی بوده و از ریشه زمان حال آخرین حرف محرکه ریشه مصدری مثل گروه دوم حذف میشود. اما بر خلاف افعال گروه دوم افعال گروه سوم از نظر صرف جزء افعال صرف اول می باشند تمام افعالی که مصدر آنها به *муть* و *отъ* و تعداد کمی از افعالی که به *ать* و *янь* ختم میشوند جزو این گروه منظور شده اند.

жда-ть: жда-л, я жд-у, ты жд-ёшь

و مثل افعال گروه دوم تبدلاتی در حروف یصدای بعضی از صیغه ها بشرح زیر انجام می گیرد و این تبدلات در تمام اشکال فعل تأثیر می کند:

(б:бя, п:пл, м:мл, в:вч, х:ш, ок:щ, т:ч, т:щ, ст:щ, д:ж, о:ш, з:ш)

писа-ть: я пишу, пишё, пишущий

گروه چهارم - شامل افعالی است که در ریشه مصدری و ریشه زمان گذشته پسوند *-ов* دارند که در زمان حال به *-у* تبدیل میگردد. مانند:

рисова-ть: рисова-л, я рис-у-ю, рис-у-ё, рис-у-ющий

افعال گروه چهارم - از نظر صرف تابع صرف افعال صرف یکم می باشند.

گروه پنجم - شامل افعالی است که دارای ریشه مصدری و ریشه زمان گذشته مساوی بوده ولی ریشه زمان حال با ریشه مصدری فرق

می کند. مثال: *жив-ть: жив-л, жив-у*

وجوه افعال

وجوه صرف شونده

وجه اخباری

زمان حال : زمان حال فقط از افعال استمراری طبق قواعد مصرّحه زیر تشکیل میشود .

۱ - با حذف جزء پسین مصدری *-ть* و *-ти* از افعال گروه يك و اضافه نمودن جزء پسین های صرف يكم

-у, -ю; -ешь (-ёшь); -ет (-ёт); -ем (-ём); -ете (-ёте); -ут, -ют

<u>чита́-ть</u>	<u>нес-ти́</u>
я чита́ + ю	нес + у́
ты чита́ + ешь	нес + ёшь

۲ - با حذف جزء پسین مصدری *-ть* و حرف صامت ما قبل

آن از افعال گروه دوم و اضافه نمودن جزء پسین های صرف دسته دوم .

(*-у, -ю; -ишь; -ит; -им; -ите; -ат, -ят*)

<u>жа́р-ить</u>	<u>стыд-и́ть</u>
я жа́р + ю	стыж + у́
ты жа́р + ишь	стыд + ишь

۳ - با حذف جزء پسین مصدری *-ть* و حرف محرکۀ ماقبل آن

از افعال گروه سوم و اضافه نمودن جزء پسین های صرف اول :

-у, -ю; -ешь (-ёшь); -ет (-ёт); -ем (-ём); -ете (-ёте); -ут, -ют

<u>жд-ать</u>	<u>кол-о́ть</u>
я жд + у	кол + ю́
ты жд + ешь	кол + ешь

۴ - با حذف پسوند -ова- از افعال گروه چهارم و قرار دادن حرف -ы- بجای آن و اضافه نمودن جزء پسین‌های صرف اول .

рис-ова-ть
я рис + ы + ю
ты рис + ы + ешь

۵ - برای تشکیل زمان حال افعال گروه پنجم و ششم و هفتم به نحوه صرف افعال مندرج در جداول از ۵۵ تا ۹۱ مراجعه شود .

زمان آینده : در زبان روسی زمان آینده بر دو نوع تشکیل میشود:

الف - از افعال استمراری با کمک صیغه زمان آینده فعل معین

быть و مصدر فعل صرف شونده .

(буду, будешь, будет, будем, будете, будут)

я буду читать, жарить, рисовать
ты будешь читать, жарить, рисовать

Будущее
сложное

این نوع زمان آینده را در دستور زبان روسی

یعنی زمان آینده مرکب می‌نامند .

ب - از افعال مطلق عیناً نظیر شکل صیغه زمان حال فعل استمراری

همان فعل مطلق .

با مقایسه صرف زمان حال افعال استمراری و زمان آینده ساده

افعال مطلق در نمونه‌های زیر موضوع بخوبی روشن میشود :

زمان حال

я чита + ю (чита-ть)
я нес + ы (нес-ти)
я жар + ю (жар-ить)
я рв + у (рв-ать)
я рис + ы + ю (рис-ова-ть)

زمان آینده ساده

я прочита + ю (прочита-ть)
я принес + ы (принес-ти)
я поджар + ю (поджар-ить)
я сорв + ы (сорв-ать)
я нарис + ы + ю (нарис-ова-ть)

یعنی زمان آینده ساده می‌گویند .

جدول نمو دار جزء پسین های زمان حال و زمان آینده ساده افعال

صرف دوم		صرف اول	
گروه ۲- از گروه فعل		گروه های ۱ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷	
با مد و بدون مد	با مد	بدون مد	
-у, -ю -ишь	-у, -ю -ишь	-у, -ю -ишь	я ты он она оно
-ит	-ит	-ет	
-им -ите -ат, -ят	-им -ите -ут, -ют	-ем -ете -ут, -ют	мы вы они

زمان گذشته : زمان گذشته هم از افعال استمراری ، هم از افعال

مطلق بر سه نوع مختلف تشکیل میشود .

نوع اول : از افعال زیر :

۱ - از افعال گروه اول که ریشه مصدری آنها به -и- و حرف

محرکه ختم میشود .

۲ - از افعال گروه ۲ و ۴

۳ - از افعال گروه ۳ به استثنای افعالی از قبیل ошибаться

обидеть, и крѣпнуть, и обзнуть, и

۴- از افعال گروه ۵ به استثناء افعال نوع *терпеть* (جدول

شماره ۶۸) .

۵- از افعال گروه ۶ به استثناء افعال نوع *расти* *спрести*

(جداول ۸۲ و ۸۴) .

۶- از افعال بیقاعده باستثناء فعل *идти* ^۱ و مشتقات آن .

زمان گذشته طبق روش زیر تشکیل میشود :

پسوند *-ть* یا (*-сть* و *-сти*) که جزء پسین مصدری می باشند حذف و بجای آن جزء پسین *-л* و جزء پسین های علامت جنسیت *a* - برای مؤنث و *o* برای بنیابین و *u* - برای هر سه جنس افزوده میگردد.

<u>чита́-ть</u>	<u>жари́-ть</u>	<u>жда́-ть</u>	<u>рисува́-ть</u>	<u>ве́-сти</u>
он чита́ + л	жари́ + л	жда́ + л	рисува́ + л	ве́ + л
она́ чита́ + л + а	жари́ + л + а	жда́ + л + а	рисува́ + л + а	ве́ + л + а
оно́ чита́ + л + о	жари́ + л + о	жда́ + л + о	рисува́ + л + о	ве́ + л + о
они́ чита́ + л + и	жари́ + л + и	жда́ + л + и	рисува́ + л + и	ве́ + л + и

نوع دوم : از افعال زیر :

۱- از افعال گروه اول که ریشه مصدری آنها به *-ть* یا *-ти* و حرف صامت ختم میشود .

۲- از افعال گروه سوم از نوع افعال *сблнуть*, *крѣпнуть*, *сши-*

бѣть

و

۳- از افعال گروه پنجم از نوع فعل *терѣть*

زمان گذشته طبق روش زیر تشکیل میشود :

جزء پسین های مصدری *-ть* و *-ти*، *-нуть*، *-ить* و *-есть*

را از آخر صیغه مصدری افعال حذف و جزء پسین فعلی زمان گذشته یعنی - را با جزء پسین‌های علامت جنسیت بجای آن اضافه می‌نمایند. اینگونه افعال در صیغه مفرد شخص اول جزء پسین زمان گذشته نمی‌گیرند

<u>нес-ти</u>	<u>сид-нуть</u>	<u>спид-ить</u>	<u>тер-еть</u>
он нес	сид	спид	тер
она нес + л + а	сид + л + а	спид + л + а	тер + л + а
оно нес + л + о	сид + л + о	спид + л + о	тер + л + о
они нес + л + и	сид + л + и	спид + л + и	тер + л + и

نوع سوم: از افعال گروه هفتم طبق روش زیر تشکیل میشود:

ریشهٔ زمان گذشته این قبیل افعال در مذکر به حروفат « و ь ختم میشود و در مؤنث و بیّنایین و جمع باید پسوند - را باضافه جزء پسین‌های علامت جنسیت اضافه نمود.

<u>по-чь</u>	<u>мо-чь</u>
он пок	мог
она пок + л + а	мог + л + а
оно пок + л + о	мог + л + о
они пок + л + и	мог + л + и

وجه امری

وجه امری افعال از صیغه مفرد شخص دوم با حذف جزء پسین شخصی اضافه نمودن حروف ь و и, ы بر سه نوع ساخته میشود.

نوع اول: اگر ریشهٔ فعل به حرف محرکهٔ ختم و مدّ روی ریشه

واقع شده باشد با حرف **и** - مثال :

чита́-ешь	стро́-ишь	рису́-ешь
чита́ + и	стро́ + и	рису́ + и

نوع دوم - با حرف **и** -

الف - اگر ریشه فعل به حرف صامت و یا محرکه ختم و ضربه روی جزء پسین قرار گرفته یا هنگام صرف تغییر مکان بدهد . مثال :

нес-ёшь	ви́н-ишь	ска́ж-ешь	до́-ишь
нес + и	ви́н + и	скаж + и	до + и

ب - اگر ریشه فعل بدو یا چند حرف صامت ختم بشود :

кре́пн-ешь	умо́лкн-ешь
кре́пн + и	умо́лкн + и

ب - اگر ریشه فعل به يك حرف محرکه ختم شده و مد روی ریشه افتاده باشد و نه روی هجاء آخری (تعداد این قبیل افعال خیلی کم است)

му́сор-ишь
му́сор + и

نوع سوم - اگر ریشه زمان حال يك حرف صامت ختم بشود و مد روی هجاء آخر ریشه بیفتد با حرف **и** - مثال :

ле́з-ешь	жа́р-ишь	оде́н-ешь
лез + ь	жар + ь	оде́н + ь

در مورد قواعد فوق الذکر چند مورد استثنائی نیز وجود دارد .

۱ - وجه امری افعالی از نوع **шить** میشود **шей**.

۲ - وجه امری افعالی از نوع **давать** میشود **давай**.

۳ - وجه امری فعل **лечь** میشود **ляг**.

۴ - وجه امری فعل **ехать** میشود **поезжай**. که از ریشه

دیگری میباشد .

تذکر - برای تشکیل صیغه جمع وجه امری جزء پسین - ~~неси~~ به
آخر صیغه مفرد امری اضافه میشود :

مفرد	чита́й	неси́	жарь
جمع	чита́й + те	неси́ + те	жарь + те

وجه شرطی

برای تشکیل وجه شرطی افعال باید ادات бы بدون مد را به
آخر صیغه زمان گذشته افعال اضافه نمود این ادات را می توان در هر جای
جمله جلوتر یا بعد از فعل مورد بحث قرار داد .

Я послу́шал бы хоро́шую му́зыку.
Я бы послу́шал хоро́шую му́зыку.
Я бы с удо́вольствием послу́шал хоро́шую му́зыку.

وجه شرطی که در زبان روسی بسته میشود تنها وجه شرطی است
که در تمام زمانهای فعل مورد استفاده قرار می گیرد . مثال :

Вчера́ мы пошлѣ́ бы на экску́рсии, е́сли бы не́ было дождя́.
Завтра́ мы пошлѣ́ бы в теа́тр, е́сли бы вы купи́ли билѣты.
Завтра́ мы пошлѣ́ бы в теа́тр, е́сли бы купи́те билѣты.
Я хоте́л бы пое́хать за город.

وجوهی از افعال که طبق قواعد فعلی صرف نمیشوند

در موقع صرف افعال زبان روسی به وجوهی بر خورد می‌کنیم که صرف آنها تابع قواعد صرف فعل نبوده بلکه تابع قواعد صرف صفت می‌باشند. این وجوه عبارتند از: ۱ - وجه وصفی فاعلی ۲ - وجه وصفی مفعولی در این قسمت ما فقط به طرز تشکیل این وجوه اشاره می‌کنیم ولی نحوه صرف آنها در بحث صفت تعلیم داده شده است زیرا از لحاظ اصول تجزیه و ترکیب دستوری این وجوه از فعل در ردیف صفت محسوب میشوند.

وجه وصفی فاعلی

وجه وصفی فاعلی دو زمان دارد :

۱ - وجه وصفی فاعلی زمان حال که فقط از ریشه زمان حال تمام

افعال استمراری بهجز *есть, быть, хотеть*: ساخته میشود

برای ساختن آنها جزء پسین شخصی صیغه جمع شخص سوم زمان حال افعال

را حذف و بجای آنها پسوندهای *-ущ-, -ющ-, -ащ-, -ящ-* یا

به انضمام جزء پسین‌های علامت صفی قرار داده میشود. مثال:

مذکر	$\frac{\text{нес-} \dot{y} \text{т}}{\text{нес} + \dot{y} \text{щ} + \text{ий}}$	$\frac{\text{читá-} \dot{y} \text{т}}{\text{читá} + \dot{y} \text{щ} + \text{ий}}$
------	--	--

مؤنث	$\text{нес} + \dot{y} \text{щ} + \text{ая}$	$\text{читá} + \dot{y} \text{щ} + \text{ая}$
------	---	--

بنیابین	$\text{нес} + \dot{y} \text{щ} + \text{ее}$	$\text{читá} + \dot{y} \text{щ} + \text{ее}$
---------	---	--

جمع	$\text{нес} + \dot{y} \text{щ} + \text{ие}$	$\text{читá} + \dot{y} \text{щ} + \text{ие}$
-----	---	--

مذکر	<u>молч-ѣт</u>	<u>жѣр-ят</u>
	молч + ѣщ + иѣ	жѣр + ящ + иѣ
مؤنث	молч + ѣщ + ая	жѣр + ящ + ая
بنیابین	молч + ѣщ + еѣ	жѣр + ящ + еѣ
جمع	молч + ѣщ + иѣ	жѣр + ящ + иѣ

۲. وجه وصفی فاعلی زمان گذشته که از صیغه زمان گذشته افعال

استمراری و مطلق هر دو ساخته میشود.

قواعد تشکیل وجه وصفی فاعلی زمان گذشته بشرح زیر است :

الف - اگر ریشه مصدری فعل با ریشه زمان گذشته فعل یکی باشد

پسوند -л- را حذف و بجای آن پسوند -ви- را به اضماع جزء پسین های

(استمراری)

صفتی اضافه می کنند . مثال :

	<u>чита-ть</u>	<u>прочита-ть</u>
مذکر	чита-л	прочита-л (مطلق)
مؤنث	чита + ви + иѣ	прочита + ви + иѣ
	чита + ви + ая	прочита + ви + ая
بنیابین	чита + ви + еѣ	прочита + ви + еѣ
جمع	чита + ви + иѣ	прочита + ви + иѣ

	<u>жѣри-ть</u>	<u>кра-сть</u>
مذکر	жѣри-л	кра-л
	жѣри + ви + иѣ	кра + ви + иѣ
مؤنث	жѣри + ви + ая	кра + ви + ая
بنیابین	жѣри + ви + еѣ	кра + ви + еѣ
جمع	жѣри + ви + иѣ	кра + ви + иѣ

ب - اگر ریشه مصدری فعل با ریشه زمان گذشته یکی نباشد و یا

اگر در صیغه مذکر پسوند -и وجود نداشته باشد به کمک پسوند -и به انضمام جزء پسین‌های صفتی تشکیل میشود . مثال :

	<u>нес-ти</u>	<u>сбх-нуть</u>	<u>рас-ти</u>	<u>печь</u>
	нес	сбх	рос	пёк
مذکر	нес + ш + ий	сбх + ш + ий	рос + ш + ий	пёк + ш + ий
مؤنث	нес + ш + ая	сбх + ш + ая	рос + ш + ая	пёк + ш + ая
بنیابین	нес + ш + ее	сбх + ш + ее	рос + ш + ее	пёк + ш + ее
جمع	нес + ш + ие	сбх + ш + ие	рос + ш + ие	пёк + ш + ие

تذکر ۱ - اگر فعلی دارای دو جور صیغه زمان گذشته بوده باشد مانند *окреп* و *окрепнул* وجه وصفی فاعلی آن دو شکل دارد *окрепнувший* و *окрепший*

تذکر ۲ - از افعال *местий* و *сшибить* و مشتقات آنها نمی‌توان وجه وصفی فاعلی یا مفعولی تشکیل داد .

ب - وجه وصفی فاعلی زمان گذشته افعال زیر و مشتقات آنها بطرز مخصوصی بسته میشود .

вести — вёл — вёдший
идти — шёл — шёдший

وجه وصفی مفعولی

وجه وصفی مفعولی فقط از افعال متعددی بسته میشود و دارای دو زمان حال و گذشته می‌باشد . در صیغه زمان حال فقط يك نوع وجه وصفی مفعولی کامل وجود دارد ولی صیغه زمان گذشته وجه وصفی مفعولی دو نوع کامل و ناقص دارد .

زمان حال : جزء پسین های شکل زمان حال وجه وصفی مفعولی
 افعال با جزء پسین های شخصی زمان حال عادی افعال یکی است بنابراین
 برای تشکیل صیغه وجه وصفی مفعولی افعال کافی است که به آخر صیغه های
 زمان حال عادی افعال جزء پسین های مناسب صفت را اضافه به کنیم. مثال:

	$\frac{\text{чита́-ем}}{\text{чита́} + \text{ем} + \text{ий}}$	$\frac{\text{стро́-им}}{\text{стро́} + \text{им} + \text{ий}}$
مذکر		
مؤنث	$\text{чита́} + \text{ем} + \text{ая}$	$\text{стро́} + \text{им} + \text{ая}$
بنیابین	$\text{чита́} + \text{ем} + \text{ое}$ $\text{чита́} + \text{ем} + \text{ые}$	$\text{стро́} + \text{им} + \text{ое}$ $\text{стро́} + \text{им} + \text{ые}$
جمع		

از افعال مشروحه زیر صیغه وجه وصفی مفعولی زمان حال معمولاً
 بسته نمیشود.

- ۱ - افعال گروه یکم که ریشه آنها به يك حرف محرکه تمام شده باشد.
 - ۲ - افعال گروه سوم بجز آنهایی که به -яmb, ختم میشوند.
 - ۳ - افعال گروه پنجم بجز آنهایی که به -ва-mb, ختم میشوند. ۴ - تعداد زیادی از افعال گروه دوم و تمام افعال گروه ششم و هفتم.
- زمان گذشته : بطوریکه در بالا متذکر شدیم صیغه زمان گذشته وجه وصفی مفعولی افعال دو نوع می باشد : کامل و ناقص.

شکل کامل وجه وصفی مفعولی افعال در زمان گذشته

وجه وصفی مفعولی زمان گذشته از ریشه مصدری یا از ریشه زمان
 آینده ساده افعال مطلق تشکیل میشود.

- ۱ - وجه وصفی مفعولی زمان گذشته که از ریشه مصدری افعال

بسته میشود.

این وجه از مصدر افعال گروه یکم و دوم و سوم که به *-ать*، و *-ить* و *-еть* و افعال گروه چهارم و پنجم که به *-ть* ختم میشوند بسته میشوند.

و طرز تشکیل آن به این ترتیب است که جزء پسین مصدری *-ть* یا *-и* حذف و بجای آن پسوندهای *-ни* و *-ени* و *-ти* گذاشته میشود. موارد بکار رفتن این پسوندها بشرح زیر است:

الف - پسوند *-ни* - این پسوند برای بستن وجه وصفی مفعولی از سه نوع افعال زیر بکار می رود:

- ۱ - افعالی که به *-ать* تمام میشوند (افعال گروه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۷ و ۸ با حرف محرکه غیر ثابت از ریشه باستانی افعال نوع *(догнать)*)
- ۲ - افعالی که به *-ить* تمام میشوند (افعال گروه ۱ و ۲ و ۳)
- ۳ - افعالی که به *-еть* تمام میشوند (افعال گروه ۲)

مذکر	<u>прочита́-ть</u>	<u>сорва́-ть</u>	<u>нарисова́-ть</u>
	прочита́ + нн + ый	сорва́ + нн + ый	нарисова́ + нн + ый
مؤنث	прочита́ + нн + ая	сорва́ + нн + ая	нарисова́ + нн + ая
بنیابین	прочита́ + нн + ое	сорва́ + нн + ое	нарисова́ + нн + ое
جمع	прочита́ + нн + ые	сорва́ + нн + ые	нарисова́ + нн + ые

مذکر	<u>потеря́-ть</u>	<u>посе́я-ть</u>	<u>просмотре́-ть</u>
	потеря́ + нн + ый	посе́я + нн + ый	просмотре́ + нн + ый
مؤنث	потеря́ + нн + ая	посе́я + нн + ая	просмотре́ + нн + ая
بنیابین	потеря́ + нн + ое	посе́я + нн + ое	просмотре́ + нн + ое
جمع	потеря́ + нн + ые	посе́я + нн + ые	просмотре́ + нн + ые

ب - پسوند ~~е~~ این پسوند برای بستن وجه وصفی مفعولی از افعال گروه یکم که یک حرف صامت تمام میشوند بکار می‌روند .

مذکر	<u>принес-ти</u>	<u>разгрыз-ть</u>
مؤنث	принес + <u>ѣнн</u> + <u>ый</u> принес + <u>ѣнн</u> + <u>ая</u>	разгрыз + <u>ѣнн</u> + <u>ый</u> разгрыз + <u>ѣнн</u> + <u>ая</u>
بنیابین	принес + <u>ѣнн</u> + <u>ое</u>	разгрыз + <u>ѣнн</u> + <u>ое</u>
جمع	принес + <u>ѣнн</u> + <u>ые</u>	разгрыз + <u>ѣнн</u> + <u>ые</u>

ب - پسوند ~~т~~ - این پسوند برای بستن وجه وصفی مفعولی از افعال زیر بکار می‌رود :

۱ - افعالی که به ~~еть~~ و ~~ять~~ و ~~оть~~ و ~~уть~~ تمام میشوند (افعال گروه ۱ و ۵) .

۲ - افعالی که به ~~ать~~ تمام میشوند (گروه ۵ بدون حروف محرکه غیر ثابت) .

۳ - افعالی که به ~~ячь~~ تمام میشوند (گروه ۵) .

۴ - فعل ~~проклясть~~ :

مذکر	<u>собоу-ть</u>	<u>расколб-ть</u>	<u>промы-ть</u>
مؤنث	собоу + <u>т</u> + <u>ый</u> собоу + <u>т</u> + <u>ая</u>	расколо + <u>т</u> + <u>ый</u> расколо + <u>т</u> + <u>ая</u>	промы + <u>т</u> + <u>ый</u> промы + <u>т</u> + <u>ая</u>
بنیابین	собоу + <u>т</u> + <u>ое</u>	расколо + <u>т</u> + <u>ое</u>	промы + <u>т</u> + <u>ое</u>
جمع	собоу + <u>т</u> + <u>ые</u>	расколо + <u>т</u> + <u>ые</u>	промы + <u>т</u> + <u>ые</u>

مذکر	<u>сжа-ть</u>	<u>взя-ть</u>	<u>спи-ть</u>
	сжа́ + т + ый	взя́ + т + ый	спи́ + т + ый
مؤنث	сжа́ + т + ая	взя́ + т + ая	спи́ + т + ая
بنیادین	сжа́ + т + ое	взя́ + т + ое	спи́ + т + ое
جمع	сжа́ + т + ые	взя́ + т + ые	спи́ + т + ые

۲ - وجد وصفی مفعولی زمان گذشته که از ریشهٔ زمان آینده

ساده افعال بسته میشود .

این وجه از ریشهٔ زمان آینده ساده افعال زیر و با اضافه نمودن

پسوند -*енн* - بسته میشود :

الف - افعال گروه ۲ که به *-ить* ختم میشوند .

ب - افعال گروه ۶ به استثنای فعل (*проклясть*)

پ - افعال گروه ۷

طرز تشکیل آن بشرح زیر است .

الف - وجه وصفی مفعولی زمان گذشته که از افعالی که به *-ить*

ختم میشوند از ریشهٔ صیغه مفرد شخص اول زمان آینده فعل مورد بحث .

اگر تغییر حرف صامت در اول شخص مفرد وجود داشته باشد در

وجه وصفی مفعولی نیز این تغییر باقی می ماند .

	<u>изжа́р-ить</u> <u>изжа́р-ю</u>	<u>пригото́в-ить</u> <u>пригото́вл-ю</u>
مذکر	изжа́р + ени + ый	пригото́вл + ени + ый
مؤنث	изжа́р + ени + ая	пригото́вл + ени + ая
بنیابین	изжа́р + ени + ое	пригото́вл + ени + ое
جمع	изжа́р + ени + ые	пригото́вл + ени + ые

ب - از افعال گروه ششم نیز وجه وصفی مفعولی به ترتیب فوق بسته میشود .

	<u>укра-сть</u> <u>украд-у</u>	<u>подме-сть</u> <u>подмет-у</u>
مذکر	укра́д + ени + ый	подме́т + ени + ый
مؤنث	укра́д + ени + ая	подме́т + ени + ая
بنیابین	укра́д + ени + ое	подме́т + ени + ое
جمع	укра́д + ени + ые	подме́т + ени + ые

پ - از افعال گروه هفتم وجه وصفی مفعولی از ریشه صیغه مفرد شخص دوم زمان آینده فعل بسته میشوند .

	<u>испеч-ь</u> <u>испеч-ешь</u>	<u>сжеч-ь</u> <u>сжжж-ешь</u>
مذکر	испеч + ени + ый	сжжж + ени + ый
مؤنث	испеч + ени + ая	сжжж + ени + ая
بنیابین	испеч + ени + ое	сжжж + ени + ое
جمع	испеч + ени + ые	сжжж + ени + ые

نحوه تأییدیت یساونء وءه وصفی مفعولی از یساونء مصدری افعال
مثنوعه در ءءول زیر نشان ءاءه شده اسء

ءه وءه وصفی مفعولی	یساونء وءه وصفی مفعولی	یساونء مصدری	صبنه مصدری فعله
پسءربءانیء	-سنا-	۲	پسءربءاء
پرنسءسءنیء	-سنا		پرنسءسءاء
وءءرءسءنیء			وءءرءسءاء
یسءسءسءنیء			یسءسءسءاء
پروءءانیء	-سنا-	۱	پروءءاء
سءبرانیء		۵ (۱)	سءبراء
پوءرسءنیء		۱	پوءرسءاء
وءسءسءنیء		۲	وءسءسءاء
راسءسءسءنیء	-سنا-		راسءسءسءاء
پوءسءسءنیء			پوءسءسءاء
ءسءسءنیء			ءسءسءاء
پوءرسءنیء		۵	پوءرسءاء
سءءسءنیء		۵ (۲)	سءءاء
پوءسءسءنیء		۵	پوءسءسءاء
وءسءنیء		۵	وءسءاء
سوءرسءنیء		۱	سوءرسءاء

(۲) بءون ءروف مءركءء ءاءء

(۱) با ءروف مءركءء ءر ءاءء

صیغه زمان گذشته وجه وصفی مفعولی معمولاً از تمام افعال متعدی بسته میشود فقط افعال معینی با معانی مخصوصی چنین صیغه‌های را ندارند این‌ها شامل افعالی هستند که به پسوند *-нуть* ختم شده و دلالت بر عمل آتی می‌کنند مثل *мазнуть* و يك عده افعال دیگر که در فهرست الفبائی افعال در آخر این کتاب با علامت (☆) مشخص شده‌اند .

چنانچه گفتیم شکل کامل وجه وصفی مفعولی در دستور زبان عیناً همان وظیفه صفت را داشته و مثل صفت در صرف با اسم مربوطه ورجنس و عدد و حالات مطابقت می‌کند .

شکل ناقص وجه وصفی مفعولی افعال در زمان گذشته

شکل ناقص صیغه زمان گذشته وجه وصفی مفعولی افعال از شکل کامل همان وجه به دو شکل زیر بسته میشود :

- ۱ - اگر وجه وصفی مفعولی کامل به پسوند *-ни-* و یا *-ени-* ختم شده باشد در وجه وصفی مفعولی ناقص یکی از *я* ها حذف شده و جزء پسین‌های جنسیت جمع *-а* و *-о* و *-ы* به آن اضافه میشود . مثال :

مذکر	<u>прочита-ни-ый</u>	<u>приготовл-ени-ый</u>
	прочита + н	приготовл + ен
مؤنث	прочита + н + а	приготовл + ен + а
بنیادین	прочита + н + о	приготовл + ен + о
جمع	прочита + н + ы	приготовл + ен + ы

- ۲ - اگر وجه وصفی مفعولی کامل به *-и-* ختم شده باشد در وجه وصفی مفعولی ناقص جزء پسین‌های جنسیت و جمع *-и* و *-о* و *-а* جایگزین جزء پسین‌های وجه وصفی مفعولی کامل میشوند . مثال :

مذکر	<u>стиснут-ый</u>	<u>открыт-ый</u>
مؤنث	стиснут стиснут + а	открыт открыт + а
بنیابین	стиснут + о стиснут + ы	открыт + о открыт + ы
جمع		

شکل ناقص وجوه وصفی مفعولی صرف نمیشوند و به عنوان قسمتی از خبر در جملات مجهول بکار برده میشوند .

وجه قیدی فعل

وجه قیدی فعل هم از افعال استمراری و هم از افعال مطلق بسته میشوند .

۱ - وجوه قیدی فعلی که از افعال استمراری بسته میشوند دلالت بر عملی میکنند که همزمان با عمل خبر جمله انجام می گیرد و طرز تشکیل آن بشرح زیر است :

الف - وجه قیدی فعل از ریشه زمان حال افعال (بجز افعال گروه ۵ که پسوند -aa دارند مثل *давать*) بسته میشوند ، و برای تشکیل آن بایستی جزء پسین علامت صیغه جمع شخص سوم زمان حال فعل مربوطه را حذف و بجای آن پسوند -a یا -я گذاشت .

فعل	чита-ют	рису-ют	нес-ут	готов-ят	спят-ат	прят-ут
فعل قیدی	чита + я	рису + я	нес + я	готов + я	спят + я	прят + я

ب - وجه قیدی از افعال گروه ۵ از نوع *давать* از ریشه مصدری با اضافه کردن پسوند -я بسته میشوند .

فعل	дава-ть	продава-ть
فعل قیدی	дава + я	продава + я

تذکر - از افعال زیر وجه فعل قیدی بسته نمیشود :

الف - افعال گروه سوم که به *-нуть* و *-ать* منتهی میشوند
 و حرف صامت ماقبل عوض میشود . مثل : *писать* — *пишут* (در فعل)
 و *завязать* — *вяжут* (در فعل) و *х : ш* (در فعل)
пахать — *пахот* (در فعل)

ب - افعال گروه ۵ از نوع *петь*، *шить*، و *слать*
 پ - افعال گروه ۷

۲ - وجوه افعال قیدی که از افعال مطلق تشکیل میشوند دلالت
 بر عملی می کنند که مقدم بر عمل خبر جمله می باشد و با جایگزین ساختن
 پسوند *-в* بجای پسوند مصدری *-ить* و *-ать* افعال مطلق بسته می شوند .
 طرز تشکیل وجوه قید فعلی از افعال مطلق شرح زیر است :
 الف - از افعال گروه يك مختوم به حروف محرکه و افعال گروه
 ۲ و ۳ و ۴ و ۵ به ترتیب زیر :

فعل	<i>прочитать-ть</i>	<i>поджарить-ть</i>	<i>нарисовать-ть</i>	<i>се-сть</i>
فعل قیدی	<i>прочита + в</i>	<i>поджари + в</i>	<i>нарисова + в</i>	<i>се + в</i>

ب - وجه افعال قیدی از افعال برگشتی که دارای پسوند *-ся*
 می باشند به کمک پسوند *-вши* تشکیل میشود :

فعل	<i>начитать-ть-ся</i>	<i>усе-сть-ся</i>
فعل قیدی	<i>начита + вши + съ</i>	<i>усе + вши + съ</i>

تذکر ۱ - وجوه افعال قیدی متشکله از افعال گروه يك که ریشه
 آنها به حرف صامت ختم میشود و افعال گروه ۶ و ۷ بوسیله افزودن پسوند

iii. (مطابق نیمه‌های داده شده در جدولهای ۶ و ۷ و ۸۴ و ۸۸ و ۹۰) و یا (a) -я مثل قیود افعال استمراری (مطابق نمونه‌های ارائه شده در جدولهای ۶ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۲ و ۸۳ و ۹۴) بسته میشوند.

увид-еть	принес-ті	فعل
увид + я	принёс + ши, принес + я	فعل قیدی

تذکر ۲ - وجه قیدی کامل افعال مطلق با پسوند (a) -я, (e)ши, در زبان روسی متداول فعلی خیلی بندرت بکار برده میشود. در چنین مواردی هر دو شکل استعمال میشود:

вытерши	و	вытерев
увидя		увидев
простясь	و	простившись

افعالی که دارای ادات -ся می‌باشند.

افعال ترکیبی که دارای ادات -ся می‌باشند مانند افعال بدون این ادات صرف میشوند. تنها فرقی که میان این است که محل مد در بعضی از هجاها فرق می‌کند (به جدولهای ۳۲ و ۶۱ و ۶۹ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۷ مراجعه شود).

принялся	ولی	принял	ولی	брался	ولی	брал
принялась		приняла		бралась		брала
принялось		приняло		бралось		брало
принялись		приняли		брались		брали

تذکر - ادات -ся چسبیده به افعال نوشته شده و مجموعاً با فعل مربوطه يك کلمه را تشکیل میدهند و بدو شکل نوشته میشود:

۱ - بعد از حرف صامت در تمام صیغه‌های فعل و بعد از حرف

محرکه یا صامت در وجوه فعل وصفی فاعلی و فعل وصفی مفعولی بشکل -ся مانند :

(жбующийся, жбующаяся)

۲ - بعد از حروف محرکه در صیغه‌های مختلف فعل شکل -ся

مانند

(прощались و простысь)

(به جدول شماره ۱۰۱ مراجعه شود)

عمل ادات -ся

ادات -ся فعل متعدی را فعل لازم می‌کند . افعالی که دارای ادات -ся می‌باشند معانی زیر را دارند .

۱ - این افعال نشان میدهند که فاعل خودش مفعول عمل نیز می‌باشد

مثال : Я умываюсь. = Я умываю себя.

۲ - آنها دلالت می‌کنند بر اینکه عمل توسط دو گروه متقابل

انجام می‌گیرد و هر گروه مفعول گروه مقابل می‌باشد . در چنین افعالی

ادات -ся معنی همدیگر را میدهد . مثال :

Они бранятся. = Они бранят один другого.

Они целуются. = Они целуют друг друга.

تذکر - تعدادی از این افعال ابتدا بدون ادات -ся بکار برده می‌شوند

مثل :

(смеяться,) و (ошибаться, надеяться) و یا

اینکه اگر بدون ادات -ся بکار روند معنی کاملاً دیگری را میدهند. مثل :

(загореть) برنزه شدن - سوختن (در زیر اشعه

آفتاب)

(загореться) آتش گرفتن - سرخ شدن (گونه ها)

جوش آمدن (خون) - روشن شدن (چشمها) -

درخشیدن (ستاره ها) - گرم شدن (گفتگو و مباحثه)

۳ - اادات - همچنین معنی مجهول به فعل متعدی میدهد و چنین

افعالی در جملات مضمربکار برده میشوند و مفعول آنها در حالت جمعیت

بدون حرف اضافه قرار می گیرد . مثال :

جمله صریح

جمله مضمرب

Учени́к чита́ет кни́гу.

Кни́га чита́ется ученико́м.

افعال مضمرب

افعال مضمرب فقط دو شکل دارند : سوم شخص مفرد زمان حال یا

آینده ساده و سوم شخص مفرد بینابین زمان گذشته .

свѣтѣть: свѣта́ет, свѣта́ло

прійти́сь: приде́тся, пришло́сь

* * *

یاد آوری : از مطالب فوق چنین نتیجه گرفته میشود که صرف

افعال زبان روسی خیلی پیچیده است . با این حال بابکار بردن متدی که

در این کتاب عرضه شده به آسان ترین وجهی می توان این مشکل را حل

کرد و برای این کار بایستی اشکال (صیغه مصدری) و صیغه (مفرد شخص

اول) و صیغه (مفرد شخص دوم) زمان حال و زمان آینده ساده افعال

برای نمونه قرار دادن آنها به تشکیل سایر صیغه های افعال حفظ گردد

و در مورد افعال گروه ۶ و ۷ نیز باید اشکال صیغه های زمان گذشته افعال

را حفظ کرد .

نکاتی چند در باره تلفظ و املا

۱- حروف π, e, δ, θ بعد از حروف صامت مثل θ, o, γ

وہ تلفظ میثوند و حروف صامت ماقبل خود را نرم می کنند . مثال :

прѣсятъ = прѣсѣятъ

лѣзет = лѣзѣт

идёт = идѣтъ

СЫПЛУТ=СЫПЛУТ

۲- حروف я, е, ё, ю بعد از حروف محرکه و یا صدای

مثال: йа, йэ, йо, йу: دو صوت را می‌دهند

дѡят ~~==~~ дѡѡят

читает = чита́йот

гниёт ⇒ **гниёт**

чита́ют = чита́йут

$$\Pi^b_{\text{Ю}} = \Pi^b_{\text{И} \text{У}}$$

цѣт = п'ѣот

۳ - حروف صغیری ж, ч, ш, щ هرگز قبل از حروف я, ю

نوشته نمیشوند بلکه همیشه اقل از حروف α, γ نوشته میشوند.

молча́т, де́ржат, слы́шат

молчѹ, держѹ, слышѹ, клевещѹ

* * *

اصطلاحات مربوط به صرف افعال

در زبان روسی

изъявительное наклонение —	وجه اخباری
сослагательное наклонение —	وجه شرطی
повелительное наклонение —	وجه امری
настоящее время —	زمان حال
прошедшее время —	زمان گذشته
будущее время —	زمان آینده
несовершенный вид —	شکل استمراری
совершенный вид —	شکل مطلق
действительное причастие —	وجه صفت فاعلی
страдательное причастие —	وجه صفت مفعولی
деепричастие —	فعل قیدی
единственное число —	مفرد
множественное число —	جمع
мужской род —	مذکر
женский род —	مؤنث
средний род —	بنیابین
полная форма —	شکل کامل
краткая форма —	شکل ناقص

افعالی که از گروه‌های هفت‌گانه افعال به عنوان نمونه جهت نشان

دادن نحوه صرف افعال انتخاب شده‌اند .

گروه ۱

читать — прочитáть	1	поки́нуть	41
терять — потеря́ть	2	тяну́ть — втяну́ть	42
греть — согреть	3	сбихнуть — засбихнуть	43
дуть — сдуть	4	кре́пнуть — окре́пнуть	44
гнить — сгнить	5	в́януть — зав́януть	45
нести — принести́	6	писа́ть — написа́ть	46
грызть — разгрызть	7	прятать — спря́тать	47
лезть — проле́зть	8	клевета́ть — оклевета́ть	48
		ре́зать — сре́зать	49
		сы́пать — насы́пать	50
		трепа́ть — растрепáть	51
		блесте́ть — заблесте́ть	52

گروه ۲

жа́рить — поджа́рить	9		
морозить — обморозить	10		
гото́вить — пригото́вить	11	гروه ۴	
м́усорить — зам́усорить	12	рисова́ть — нарисова́ть	53
вини́ть — обвини́ть	13	требова́ть — потребо́вать	54
стыди́ть — пристыди́ть	14		
кре́пить — укрепить	15		
варить — сварить	16		

گروه ۵

проси́ть — спроси́ть	17	дави́ть	55
корми́ть — накорми́ть	18	— ста́ть	56
стро́ить — построи́ть	19	— оде́ть	57
сто́ять — остано́вить	20	сты́ть — осты́ть	58
слы́шать — услы́шать	21	жи́ть — прожи́ть	59
молча́ть — замолча́ть	22	мя́ть — помя́ть	60
держа́ть — сдержáть	23	— нача́ть	61
спать — поспáть	24	жа́ть — пожа́ть	62
гореть — сгореть	25	бри́ть — побри́ть	63
шуме́ть — нашуме́ть	26	мы́ть — помы́ть	64
гляде́ть — посмотре́ть	27	петь — спеть	65
ви́деть — уви́деть	28	щи́ть — прищи́ть	66
смотре́ть — посмотре́ть	29	молóть — смолóть	67
терпе́ть — терпе́ть	30	тере́ть — потере́ть	68
верте́ть — наверте́ть	31	брати́ть — собрати́ть	69
		стла́ть — постла́ть	70
		звать — позва́ть	71
		гна́ть — догна́ть	72
		сла́ть — посла́ть	73
		— подня́ть	74
		— приня́ть	75
		— поня́ть	76
		— взя́ть	77

گروه ۳

рва́ть — сорва́ть	32		
жа́ждать —	33		
стона́ть — застона́ть	34		
се́ять — посе́ять	35		
реве́ть — зареве́ть	36		
— спиб́ить	37		
колóть — расколóть	38	красть — укра́сть	78
гну́ть — согну́ть	39	вести́ — дове́сти	79
— сти́снуть	40	мести́ — подмести́	80

گروه ۶

клясть — проклясть
 гресті — сгресті
 — прочесть
 расти — подрасти
 — сесть

گروه ۷

печь — испечь
 толбчь — истолбчь
 стричь — постричь
 мочь — помбчь
 жечь — зажёчь
 — лечь

81	افعال بیقاعده	
82	бхать — побхать	92
83	быть — забуть	93
84	идти — пройти	94
85	лгать — оболгать	95
	бежать — побежать	96
	хотеть — захотеть	97
86	— дать	98
87	есть — съестъ	99
88	стелить — постелить	100
89		
90	101 افعال برگشتی که به -ся تمام میشوند	
91		

توضیح معانی این افعال در سر لوحه جداول مربوطه نوشته شده
 است ولی البته باید متذکر شد که این معانی فقط معنی ظاهری کلمه می باشد
 والا هر يك از این افعال دارای معانی متعدد می باشد که در صورت لزوم
 بایستی به کتاب لغت مراجعه نمود